

26 листопада – День пам'яті жертв голодомору і політичних репресій

Голодомор на Миргородщині. Життя і смерть отця Федора Слухаєвського

Кожного року в останні дні листопада вся Україна згадує про трагедію Голодомору. Традиційно, цього дня люди відвідують поминальні богослужіння, покладають вінки і квіти до пам'ятників жертвам, запалюють свічки. І це правильно, адже борг пам'яті є священним обов'язком кожної людини. Але тим більш важливо, пам'ятати не про абстрактні «мільйони жертв», а про кожного, хто не зміг пережити 1933-го... Серед них було багато достойних людей - відомих і яскравих особистостей. Зараз ми найчастіше про них знаємо лише імена. Інколи вдається знайти щось більше...

Під час зустрічі в Комишні із Шаповаловою Анастасією Іванівною 1916 року народження нам стали відомі імена багатьох померлих від нестачі їжі, і серед них ми почули історію про загибель якогось «отця Федора».

Голод використовувався для знищенні церкви. Анастасія Іванівна розповідала, що з розгортанням трагедії стало зрозуміло, - люди більше не зможуть робити пожертви на церкву і всі «служителі культу» залишаться без засобів до існування. Дехто дійсно, рятуючись покидали свої приходи, а з ними - і саме священство. Але згаданий нами батюшка до кінця залишався в селищі, вірний своєму, як він його розумів, пастирському обов'язку. Адже він мусив до кінця підтримувати вірних у ту лиху годину. Час земного страждання закінчився - він помер. Надійшла пора вирушати в останню путь. Коли скорботна процесія прибула на кладовище, то виявилося, що ховати батюшку ніде - могила вже доверху була заповнена тілами. Люди на той час ослабли від недоїдання, і були нездатні власноруч ховати своїх рідних. Тому вони використали випадок - закидали трупами вже готову яму. Похованням довелося працювати заново - для священика викопали нову могилу.

Чи можна чимось доповнити розповідь Анастасії Іванівни про отця Федора? Працюючи в Полтавському державному архіві ми натрапили на згадку про нашого священика. За Кліровою книгою Полтавської єпархії 1902 року бачимо, що на той час у Комишні, лише в одній з чотирьох церков був батюшка на ім'я Федір. Так ми дізналися його прізвище - Федір Кирилович Слухаєвський.

Він почав своє служіння у Спасо-Преображенській церкві Комишні з 1891 року, отримуючи більш, ніж скромне жалування - 80 крб. Про його заробітки ми згадали з огляду на те, що

на кінець двадцятих років ХХ ст. священики були прирівняні до куркулів і підлягали такому ж переслідуванню, в тому числі розкуркуленню.

Про масштаби служіння отця Федора свідчить велика кількість прихожан церкви - її відвідувало майже 3,5 тис. (1698 чоловіків і 1714 жінок) з самого селища та 18 прилеглих хуторів.

Для багатьох мешканців миргородського краю буде цікаво дізнатись, що настоятелем Преображенського храму, у якому правив Федір Слухаєвський був такий-собі Зубковський Іван Андрійович. Відоме прізвище -

чили грабувати комори. Була велика давка, хто був сильніший, той міг внести більше зерна. Не знаємо, чи врятувало воно когось із учасників хлібного бунту в Комишні, але самому Івану Горобцю принесло лише «звання» куркуля і арешт. Репресували також всю його сім'ю. Чи покарали ще когось за участь у тих подіях - згадані нами Анастасії Іванівні невідомо. Більше хлібних заворушень у селі не було, бо люди були дуже слабі.

А на «Горобцевому» розмістилась якась військова частина - якраз біля Спаської церкви стояли солдати, гармати, ка-

валерія. Введені ті війська були відразу після хлібного бунту.

Серед репресованих у нашему краї знаходимо не мало представників духовенства на прізвище Слухаєвський. Це прізвище відоме краєзнавцям, - на жаль, відоме перш за все тим, що багатьох з них було оголошено «петлюрівцями», «шовіністами»

і знищено. Висловимо припущення, що в силу певної професійної замкнутості священства, вони були не такими вже й далекими родичами головного героя нашої розповіді - Федора Кириловича Слухаєвського.

Згадаємо одного з них, - того, хто проживав до нас найближче - у с. Великі Сорочинці. Ідеться про священика Слухаєвського Миколу Петровича 1902 р.н. Вперше його заарештували 17 жовтня 1929 р. Він отримав 5 років позбавлення волі - «за антирадянську агітацію і пропаганду». Вдруге був заарештований за тими самими звинуваченнями 6 вересня 1937 р. і засуджений до розстрілу з конфіскацією майна. Вирок виконано 23 листопада 1937 р. у м. Полтава. Реабілітований Полтавською обласною прокуратурою 17 листопада 1989 р.

От і все, що нам вдалося знайти про Федора Кириловича Слухаєвського та коло його знайомих і близьких. Уесь зібраний матеріал ми передаємо до канцелярії Полтавської єпархії та до вашої уваги. Знайдено нами небагато - лише кілька рядків, - але за ними стоїть ціле життя людини і трагедія його сім'ї. Та й не лише їх, - лиховського народу, біда, яку не маємо права забувати.

Згадай, Боже, про всіх безвинно убієнних 1933 року у царстві Своєму. Зі святими упокій на місці, де немає ні печалі, ні клопоту, ні зітхання...